

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
економіки та підприємництва

А.А. Брояка

« 25 » серпня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка праці і соціально-трудоі відносини»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Ради Студентського
Самоврядування факультету
економіки та підприємництва
Протокол № 1
від « 25 » серпня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
факультету економіки та
підприємництва
Протокол № 1
від « 25 » серпня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну
Дюк А.А., доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки,
електронна адреса: diuk@vsau.vin.ua

2. Опис навчальної дисципліни

ОК 19. Економіка праці і соціально-трудові відносини;
кількість кредитів ЄКТС - 4;
кількість годин - 120 годин, у тому числі 58 аудиторних годин, 62 години
самостійна робота.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання - один семестр, 3 курс, 5 семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Економіка праці і соціально-трудові відносини належить до навчальної
дисциплін обов'язкової компоненти, освітній компонент циклу загальної
підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані
з таких дисциплін (пререквізитів): «Правознавство», «Безпека праці та
життєдіяльності».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися
при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Менеджмент», «Управління
персоналом».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни. Освітня компонента
«Економіка праці і соціально-трудові відносини» спрямована на отримання
здобувачами здатності досліджувати тенденції розвитку економіки за
допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити
узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним
процесам в економіці.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни - опанування студентами методів,
процесів та явищ, що відбуваються на різних етапах розвитку суспільства,
відбиваючи їх крізь призму людських відносин та впливу на людські ресурси –
основний чинник виробництва.

5.3. Задачі вивчення дисципліни - передбачає вирішення таких
взаємопов'язаних питань: пізнання теоретичних основ науки “Економіка праці
та соціально-трудові відносини” та набуття практичних навиків щодо
розв'язання різних ситуацій, які можуть виникнути в процесі діяльності
людини; оволодіння методикою та методологією дослідження соціально –
економічних питань у сфері трудових відносин в суспільстві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен
сформулювати такі програмні компетентності:

інтегральні компетентності - здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 1. здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.;

ЗК 2. здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

ЗК 5. навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 6. здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 10. здатність діяти відповідально та свідомо;

ЗК 11. здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;

СК 3. здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин;

програмні результати:

РН1. використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;

РН 2. застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;

РН 4. використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

РН 5. організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

РН 7. демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати;

РН 8. застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;

РН 9. знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави;

- PH 11. демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці;
- PH 13. використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- PH 14. вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;
- PH 15. оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів;
- PH 16. знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці;
- PH 19. застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Програма дисципліни орієнтована на глибоке засвоєння теоретичних основ та практичних методів дослідження соціально-економічних та виробничих відносин на рівні підприємств, організацій. Значну увагу приділено вивченню питань формування та функціонування соціально-трудових відносин на основі соціального партнерства, регулювання попиту і пропозиції робочої сили на ринку праці; проблемам інтеграції соціально-трудових відносин України в систему відносин, визнану Міжнародною організацією праці.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
	Тема 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва.	2	2	3
	Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	2	2	5
	Тема 3. Соціаль-но_трудові відно-сини як система	4	2	5
	Тема 4. Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин: організаційні аспекти	2	2	5

	Тема 5. Соціальне партнерство	2	2	5
	Тема 6. Ринок праці та його регулювання	2	2	4
	Тема 7. Соціально-трудова відносина зайнятості	2	2	4
	Тема 8. Продуктивність та ефективність праці	2	2	5
	Тема 9. Керування персоналом як умо-ва удосконалення й розвитку ефектив-ної економіки праці	2	2	5
	Тема 10. Політика доходів і сутність заробітної плати	2	2	5
	Тема 11. Форми та системи оплати праці	2	2	5
	Тема 12. Моніторинг соціально-трудова сфери як інструмент регулювання та удосконалення соціально-трудова відносин	2	2	4
	Тема 13. Вплив глобалізації на економіку соціально-трудова відносина	2	2	4
	Тема 14. Міжнародна організація праці і її вплив на розвиток соціально-трудова відносин	2	2	5
Разом		30	28	62

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка презентації по темах	10	тиждень	виступ
2	Підготовка презентації по темах	10	тиждень	виступ
3	Складання тестів по темах	10	тиждень	тестування
4	Підготовка аналітичної інформації по дисципліні	10	тиждень	опитування
5	Підготовка аналітичної інформації по дисципліні	10	тиждень	опитування
6	Розв'язання задач з дисципліни	12	тиждень	перевірка конспектів
Разом		62		

7. Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Абрамов В.М. Мотивація і стимулювання праці в умовах переходу до ринку. Одеса: ОКФА, 1995. 96 с.
2. Богиня Д.П. Основи економіки праці: Навчальний посібник. К.: Знання – Прес, 2002. 313с.
3. Буряк П.Ю. Економіка праці й соціально-трудова відносини: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 440с.
4. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Підручник. К.: Знання, 2004. 535с.
5. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Підручник. К.: «Знання». 2011. 390 с.
6. Гродзинская И.А. Организация труда и заработной платы в странах с развитой рыночной экономикой. К.: Знання, 1993. 68с.
7. Дерюга А.С. Тарификация и оплата труда на сельскохозяйственных предприятиях. М.: Агропромиздат, 1988. 239с.
8. Дієсперов В.С. Економічна робота в господарстві. К.: ІАЕ УААН, 2002. 198с.
9. Дієсперов В.С. Концептуальні засади реформи оплати праці. Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України у ХХІ столітті. К.: УАЕ УААН, 2001. 638с.
10. Дієсперов В.С. Організація та оплата праці в сільськогосподарських підприємствах. К.: УАЕ УААН, 1999. 264с.
11. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТДЕУ, 2006. 373с.
12. Економіка праці і соціально-трудова відносини: Навчальний посібник. [Мерзляк А.В., Михайлов Є.П., Корецький М.Х., Михайлова Г.О.]. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 240с.
13. Єсінова Н.І. Е-83 Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч.-метод. посібник. Х. : ХДУХТ, 2017. 189 с.
14. Ляш О.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини : Навчальний посібник. К. : Знання. 2010. 476 с.
15. Інструкція зі статистики заробітної плати Затвердженої Міністерством статистики України від 11 грудня 1995 року №323.
16. Калина А. В. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 498 с.
17. Ковальов В.М. Економіка праці і соціально-трудова відносин: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 256 с.
18. Кодекс законів про працю: із змінами та допов. станом на 1 лип. 2005 р. офіц. видання. К. : Ін Юре, 2005. 248 с.
19. Колот А.М. Соціально-трудова відносини: теорія і практика регулювання. К. : КНЕУ, 2004. 230с.
20. Лукашевич В.М. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Навчальний посібник. Львів: «Новий світ», 2004. 248с.
21. Прусова Л.Г. Основы рыночной экономики (Производственно-практическое издание). К.: «Полиграфкнига», 1993. 304с.

22. Прасол В.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2007. 264 с.
23. Рекомендації з оплати праці працівників сільськогосподарських підприємств на збиранні зернових культур врожаю 2006 року. [Вітвицький В.В., Мегельська З.М., Павлюк Н.А. та ін.] К.: НДУ «Укراгропромпродуктивність», 2005. 32с.
24. Соціально-трудові відносини в умовах реформування агропромислового комплексу: Запитання і відповіді. За ред. Ю.Я. Лузана, Вітвицького В.В. К.: НДУ «Украгропромпродуктивність», 2003. 745с.
25. Шкільов О.В. та ін. Аграрні соціально-трудові відносини: Підручник. К.: Агроінком, 1997. 304с.
26. Шкільов О.В. Економіка праці і соціально-трудові відносини: Підручник. К.: Четверта хвиля, 2008. 472с.

Допоміжна

1. Антонюк В. П. Світові тенденції у розвитку соціально-трудових відносин як виклики для України. Соціально-трудова сфера: сучасний стан, проблеми та стратегічні напрями розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернетконф., 14–16 листоп. 2017 р. Київ : КНЕУ, 2020. С. 160–162.
2. Концепції розвитку е-урядування до 2020 року: Державне агентство з питань електронного урядування. 2017. URL: <http://www.dknii.gov.ua/content/koncepciya-rozvytkuelektronного-uryaduvannya-v-ukrayini-do-2020-roku>
3. Матвейчук О.Л. Державне регулювання соціально-трудових відносин за умов розвитку інформаційного суспільства в Україні. Вісник НАДУ при Президентові України , Серія “Державне управління” , 2020. №1. С. 122-129
4. Матвейчук Л. О. Механізми державного управління оподаткуванням в умовах розвитку інформаційного суспільства : дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з держ. упр.: спеціальність: 25.00.02 “Механізми державного управління”; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2017. 478 с.
5. Дюк А. А. Організаційні форми розвитку соціального підприємництва: аспекти теорії та практики. Науковий журнал: Причорноморські Економічні студії. 2019. № 44. Ч. 1. С. 5 – 11.
6. Дюк А. А. Соціально-економічна результативність сільськогосподарського підприємництва: регіональний аспект оцінки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління.* 2020. № 3. Т.31 (70). С. 135 – 142.
7. Дюк А. А. Засади формування соціальної відповідальності і визначення соціальної ціни виробництва в сільськогосподарських підприємствах. *Міжнародний науковий журнал: Економічний дискурс.* 2020. Вип. 2. С. 7 – 19.
8. Дюк А. А. Концептуально-методичні засади оцінки організаційно-економічної соціалізації підприємництва на селі. *Економіка АПК.* 2020. № 4. С. 111 – 120.

9. Дюк А. А. Мотиваційні основи розвитку соціального підприємництва на селі. *Modern Economics*. 2020. № 20(2020). С. 86-91. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-14](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-14).

10. Дюк А. А. Організаційно-економічна соціалізація підприємництва на селі в умовах трансформації господарювання. *Економіка АПК*. 2020. № 5. С. 108 – 117.

11. Дюк А. А. Сучасний розвиток та напрями спеціалізації соціального підприємництва на селі. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С.149 – 154.

12. Дюк А.А. Кооперативна форма економічної соціалізації підприємництва на селі. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. №2. Т. 31 (70). С. 189 –195.

13. Дюк А.А. Концептуальні аспекти формування селозберігаючої моделі господарювання на засадах соціалізації підприємництва. *Інноваційна економіка*. 2020. №3 – 4. С. 90 – 97.

Інформаційні ресурси

1. Про зайнятість населення / Закон України зі змін. № 5067- VI від 05.07.2012 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

2. Про оплату праці / Закон України №5462-17 зі змін. від 16.10.2012 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

3. Кодекс законів про працю України України зі змін. № 5462-VI від 16.10.2012 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль - загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами лабораторних занять - 60 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін., індивідуальні завдання, розв'язування задач та ін.); рубіжний контроль (колоквіум у формі тестування) - 10 балів; підсумковий контроль, (екзамен в усній або тестовій формі) - 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи (колоквіуму).

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

9. Політика навчальної дисципліни

Дисципліна передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.